

Ter Horst

ook weten voor de bestuurders die u zult hebben in uw partij.

De **voorzitter**: Voor de orde wil ik zeggen dat de commissaris volgens mij van de Koningin is en niet van een partij.

Ik dank de minister voor haar beantwoording.

Vragen van het lid De Krom aan de staatssecretaris van Justitie over **de uitzetting van criminele illegalen**.

De heer **De Krom** (VVD): Voorzitter. Hardnekkig criminele Marokkaanse jongeren zijn een plaag voor Nederlandse Marokkanen die in dit land gewoon willen meedoen, maar vooral voor hele gezinnen en buurten die door deze criminelen worden geterroriseerd. Sommigen hebben zelfs al honderden politieregistraties op hun naam. Het is onaanvaardbaar dat wij de slachtoffers van deze terreur nog langer in de steek laten. De overheid moet snel en hard ingrijpen, voordat de boel nog verder uit de hand loopt.

Stadsdeelvoorzitter Marcouch van Slotervaart wil dat ook doen. Hij wil dat twee leden van de Piet Mondriaanbende worden uitgezet. Het gaat om twee jongens die hun verblijfsvergunning niet op tijd hebben verlengd. Zo gerekend, vallen zij alsnog binnen de termijn van vijf jaar die de IND hanteert om criminele vreemdelingen uit te zetten. Stadsdeelvoorzitter Marcouch steekt zijn nek uit. De VVD wil dat de regering de heer Marcouch op dit punt onvoorwaardelijk steunt en tot uitzetting overgaat. Eigenlijk willen wij dat iedereen die een verblijfsvergunning heeft of die in een asielprocedure zit en die zich schuldig maakt aan een misdrijf en daarvoor wordt veroordeeld, ongewenst wordt verklaard en het land wordt uitgezet, of hij nu korter of langer dan vijf jaar in Nederland is. Het moet duidelijk zijn dat Nederland geen gastvrij land is voor iemand die misdaden pleegt, crimineel bezig is en een gevaar voor de samenleving vormt.

Steunt de staatssecretaris net als de VVD stadsdeelvoorzitter Marcouch op dit punt? Gaat de staatssecretaris de betreffende criminelen inderdaad uitzetten? Is zij het met de VVD eens dat criminele vreemdelingen, die dus geen Nederlands paspoort bezitten, na een veroordeling wegens een misdrijf sowieso ongewenst moeten worden verklaard en het land moeten worden uitgezet?

Staatssecretaris **Albayrak**: Voorzitter. De heer De Krom spitst zijn vragen toe op de casus van twee Marokkaanse jongeren uit Amsterdam. Dit kabinet is van mening dat alle criminele vreemdelingen, die eventueel later illegaal worden na een veroordeling, niet alleen strafrechtelijk moeten worden aangepakt, maar waar mogelijk ook vreemdelingenrechtelijk. Dit is sinds jaar en dag mogelijk in Nederland en dit is ook precies de weg die de heer Marcouch bewandelt. Dit geldt dus niet alleen voor Amerikanen, Turken en Marokkanen, maar voor iedereen wie u maar wilt, behalve voor EU-onderdanen, want dit is voor hen nog niet mogelijk. Dit kabinet heeft in Europa het initiatief genomen om ook de ongewenstverklaring en uitzetting van criminele EU-onderdanen bespreekbaar

te maken en het kabinet blijft deze weg bewandelen. Wij zijn dus stevig bezig op dit punt.

De heer De Krom heeft gevraagd hoe het mogelijk is dat een veroordeelde vreemdeling met een vergunning voor onbepaalde tijd of bepaalde tijd niet wordt uitgezet. Dit betreft niet-genaturaliseerde vreemdelingen, want na naturalisatie is men gewoon Nederlander en wij hebben natuurlijk geen A- en B-klasse Nederlanders. Iedereen met een verblijfsvergunning kan deze kwijtraken. Er wordt in dat kader gekeken naar de duur van het verblijf in Nederland. Hoe lang is iemand rechtmatig in Nederland geweest? Ook wordt gekeken naar de ernst van de gepleegde strafbare feiten. Wij tellen ook op. Wanneer mensen strafbare feiten blijven plegen, die op zichzelf genomen niet zwaar genoeg zijn, maar bij elkaar opgeteld de samenleving zoveel overlast geven, kan dat een reden zijn om de verblijfsvergunning kwijt te raken. Deze mogelijkheden zijn er en het kabinet blijft deze lijn dus steunen.

De heer De Krom heeft gevraagd of ik deze twee betrokkenen zal uitzetten. Hij kent de spelregels dat er geen details in de Tweede Kamer kunnen worden gegeven van individuele dossiers die deels nog onder de rechter zijn. Het beleid is zoals ik het net uitlegde en wij hebben daarmee dus mogelijkheden. Toen dit kabinet aantrad, was een van mijn eerste vragen: maken wij daar in de praktijk voldoende gebruik van? Het antwoord daarop was niet te geven, omdat nergens werd geregistreerd of er wordt ingetrokken op basis van hebben daarmee dus mogelijkheden. Toen dit kabinet aantrad, was een van mijn eerste vragen: maken wij daar in de praktijk voldoende gebruik van? Het antwoord daarop was niet te geven, omdat nergens werd geregistreerd of er wordt ingetrokken op basis van openbare orde, hoe vaak dit gebeurt, of er ongewenst wordt verklaard en of er vervolgens uitzettingen volgen. Dit kabinet is heel erg snel met de registratie hiervan gestart. Op dit moment loopt een WODC-onderzoek, dat voor de zomer klaar zal zijn. Op basis daarvan zal ik bezien of de bestaande mogelijkheden voldoende worden gebruikt. Als dit niet het geval is, dan ga ik na hoe wij dat kunnen verbeteren en of de bestaande mogelijkheden voldoende zijn om de door vreemdelingen gepleegde overlast en criminaliteit te bestrijden.

De heer De Krom heeft gevraagd of ik ertoe wil overgaan om na een veroordeling altijd tot uitzetting van vreemdelingen over te gaan. Dit is niet mogelijk, omdat dit draconische gevolgen zou hebben. Bijvoorbeeld een Amerikaan veroorzaakt een auto-ongeluk met dodelijke afloop en wordt daarvoor veroordeeld. Deze persoon zou ik dan moeten uitzetten. Het middel moet wel de oplossing voor het kwaad zijn. Ik ben er zo voor om de kwaden te adresseren en aan te pakken, omdat de goeden er altijd onder lijden als dit niet wordt gedaan. Daarom is dit het kabinetsbeleid.

De heer **De Krom** (VVD): Ik denk dat stadsdeelvoorzitter Marcouch teleurgesteld is als hij dit hoort. De staatssecretaris zegt immers niet dat zij hem onvoorwaardelijk steunt en alles in het werk zal stellen om inderdaad te doen wat hij vraagt, namelijk om deze criminelen, die al jarenlang met de Piet Mondriaanbende de straten onveilig maken, uit te zetten. Ik heb gehoord wat de staatssecretaris heeft gezegd, maar de realiteit op straat is anders. De realiteit is namelijk dat een groot aantal mensen in dit land zucht en kreunt onder de terreur van de straatterroristen. De VVD wil dat dit stopt, de VVD wil dat het kabinet actie onderneemt en de VVD wil dat de staatssecretaris doet wat haar eigen partijgenoot in Slotervaart vraagt.

Albayrak

Staatssecretaris **Albayrak**: Dan komen wij toch weer op de details van de individuele zaak. Een van de twee jongens over wie de heer Marcouch spreekt, is op dit moment ongewenst verklaard en zit ook in de vreemdelingenbewaring. Er is een beroepsprocedure hangende, maar de voorbereiding van de uitzetting van deze persoon gaat gewoon door.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Toen de staatssecretaris aantrad, heb ik gevraagd wat dit betekende voor de praktische uitvoering. Hoe wordt dit nu twee jaar later praktisch uitgevoerd? Toen de staatssecretaris aantrad, lag er een prachtig voorstel om de glijdende schaal aan te scherpen. Wat is er met dat voorstel gebeurd? Toen de staatssecretaris aantrad, lag er een voorstel om illegaliteit strafbaar te stellen. Wat is daarmee gebeurd?

Staatssecretaris **Albayrak**: Het beleid van dit kabinet is: uitzetten of vastzetten. Wij doen dit met vreemdelingen die structureel overlast veroorzaken door crimineel te zijn. Wat heeft het kabinet gedaan? Er was geen registratie dus wij wisten niet eens of er optimaal gebruik van werd gemaakt. Wij zijn die registratie daarom gaan opzetten. Zoiets gebeurt niet van vandaag op morgen. Die registratie is nu bijna klaar. Het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie heeft wetenschappelijk bekeken of het bruikbare informatie is. Er waren nog wat aanpassingen nodig en die voeren wij uit.

Het kabinet heeft besloten dat ook illegalen in een Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD) geplaatst kunnen worden. Dat is een voorziening voor veelplegers van kleine misdaden die eerst niet openstond voor illegalen. Zij gaan daar niet heen omdat ze gesocialiseerd moeten worden in Nederland, maar omdat ze dan onder het motto "uitzetten of vastzetten" van de straat zijn.

Wij hebben de tbs-maatregel opengesteld voor illegalen ...

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Ik stelde drie heldere vragen. Hier heb ik allemaal niet om gevraagd.

Staatssecretaris **Albayrak**: Mevrouw Verdonk wacht niet op mijn antwoord. Ik geef heldere voorbeelden van zeer voortvarende maatregelen die het kabinet heeft genomen om dit probleem van een antwoord te voorzien. Eén voorbeeld wil ik ook niet ongenoemd laten. Er komt binnenkort een wetsvoorstel naar de Kamer. Daarin staat dat vreemdelingen die een straf uitzitten omdat zij veroordeeld zijn en daarna uitgezet moeten worden, vervroegd voorwaardelijk vrijgelaten kunnen worden als zij aangeven het land te willen verlaten. Als zij terugkeren, herleeft die straf. Wij hebben in twee jaar tijd niet slechts één, maar misschien wel vijftien maatregelen genomen.

De heer **Fritsma** (PVV): Ik vraag me af waarover wij het vandaag hebben. Als je een verblijfsvergunning niet verlengt, verlies je je verblijfsrecht en ben je hier illegaal. Natuurlijk moet je dan uitgezet worden. Wat is er wereldschokkend aan het feit dat je illegale vreemdelingen uitzet? Misschien vindt Marcouch dat nu, maar het is toch de normaalste zaak van de wereld dat je weg moet als je illegaal bent?

Ik vraag de staatssecretaris om daar zo snel mogelijk voor te zorgen en door te pakken. Ga ervoor zorgen dat veel meer criminele vreemdelingen het land worden uitgezet. Als je een misdrijf pleegt, moet je je verblijfsvergunning verliezen. Laten wij ook niet de criminelen vergeten die een dubbele nationaliteit hebben. Zij zorgen voor veel criminaliteit, overlast en straatterreur. Maak het mogelijk om volhardende criminelen met de dubbele nationaliteit ook het land uit te zetten, na intrekking van het Nederlanderschap.

Staatssecretaris **Albayrak**: De heer Fritsma en ik zijn het nooit zo heel erg met elkaar eens, maar nu zijn wij het in ieder geval deels met elkaar eens. Dat WODC-onderzoek zal voor de zomer klaar zijn. De zomermaanden zullen wij gebruiken om een mooie openbareorderbrief te maken over vreemdelingen, ook over vreemdelingen die veroordeeld worden voor strafbare feiten en illegalen die niet eerder een rechtmatig verblijf hebben gehad. Na de zomer zullen wij dan een samenhangend debat hebben over de vraag of wij voldoende mogelijkheden hebben om op te treden.

De heer **Van de Camp** (CDA): Ik heb gemerkt dat het voor het vertrouwen in de rechtsstaat erg belangrijk is dat wij op een gegeven moment horen hoe een dergelijke casus afloopt. Ik ben het met de staatssecretaris eens dat de Kamer niet allerlei individuele gevallen moet bespreken, maar ik zou het zeer op prijs stellen als zij, op een moment dat het haar goedgevindt, de Kamer laat weten wat er met deze twee personen is gebeurd. Als wij steeds ideeën horen en geen resultaten, hebben wij daar niets aan.

Wanneer krijgen wij de resultaten van de registratie? Ik heb zelf de indruk dat er veel over wordt gesproken, maar wij zien weinig daden, althans, ik zie ze niet. Dat is voor het vertrouwen in de rechtsstaat wel van belang.

Staatssecretaris **Albayrak**: Nu zou ik weer een lijst van minimaal vijftien maatregelen van de laatste tijd kunnen opsommen om die concrete daden met resultaten te laten zien. Van de mensen die strafrechtelijk veroordeeld zijn en uitgezet moeten worden, is vorig jaar 70% uitgezet. Dat percentage is nog nooit eerder gehaald. Die daden en resultaten zijn er dus. De heer Van de Camp kent mij inmiddels wel: ik roep niet alleen, ik doe wat ik zeg. Die lijn hou ik graag vast, ook voor de komende twee jaar. De informatie over de details van deze specifieke zaak kan ik alleen op vertrouwelijke basis geven. Ik zal dat doen.

De heer **Spekman** (PvdA): De Partij van de Arbeid steunt Ahmed Marcouch in zijn werk om de wijk veiliger te maken. Dat is hard nodig. Hij heeft alle steun nodig en verdient alle steun van het kabinet, ook in de onderhavige zaken. Deze zaken verpesten veel voor de veiligheid van heel veel bewoners, juist in die wijk.

Ik begreep van de staatssecretaris dat één persoon nu ongewenst is verklaard. Gehoord alle antwoorden, is mijn vraag over de tweede de volgende. Het onderzoek van het WODC komt naar de Kamer. Ik zou graag aan de hand van een aantal voorbeelden getoetst zien wat dit betekent voor meneer A en wat het betekent voor meneer B. Wat is uiteindelijk de betekenis voor de veiligheid van dit soort buurten en wijken?

Albayrak

Staatssecretaris **Albayrak**: Ik kan een piepklein tipje van de sluier oplichten. Een van de dingen waar ik expliciet naar zoek naar aanleiding van het onderzoek waar wij mee bezig zijn, is of wij voldoende gebruikmaken van de mogelijkheden om straffen en vonnissen bij elkaar op te tellen. Op zichzelf lichte vergrijpen die maar vaak genoeg voorkomen en die de samenleving grote overlast bezorgen, kunnen misschien als reden worden gezien om de vergunning niet te verlengen of in te trekken. Dat is één van de mogelijkheden waarnaar ik gericht kijk naar aanleiding van het onderzoek.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris voor haar antwoorden. Wij gaan nu over naar de laatste serie vragen.

Vragen van het lid Blanksma-van den Heuvel aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **het bericht dat gemeenten het geld voor schuldhulpverlening ergens anders aan besteden**.

Mevrouw **Blanksma-van den Heuvel** (CDA): Voorzitter. 200.000 gezinnen kampen op dit moment met schulden die zij onmogelijk kunnen terugbetalen. Helaas moeten wij met elkaar constateren dat wij dit aantal de afgelopen periode fors hebben zien stijgen. De economische crisis is hier mede debet aan. De afgelopen maanden klopte maar liefst 10% meer gezinnen aan bij de schuldhulpverleners om hulp bij het oplossen van de financiële problemen. Het hebben van financiële problemen grijpt diep in op het leven van mensen. Het niet meer kunnen meedoen aan activiteiten of aan sporten omdat er geen geld is, leidt in vele gevallen tot maatschappelijke uitsluiting. Voor de CDA-fractie is dat onwenselijk. Wij hebben met elkaar de plicht om mensen die hun financiële huishouding niet op orde hebben, te ondersteunen om zo snel mogelijk uit de problemen te komen.

De media kopten deze week: schuldhulp schiet tekort. Gemeenten gebruiken hun gelden verkeerd. Uit een steekproef blijkt dat de 80 mln. die jaarlijks door het Rijk aan de gemeenten wordt overgemaakt, door schuldhulpverleners in 40% van de gemeenten aan andere zaken wordt besteed dan aan hulp. Dit kan toch niet waar zijn? Wij hebben een aantal vragen aan de staatssecretaris.

Herkent de staatssecretaris die 40% ook? Wist zij dat en wat gaat zij daaraan doen? De CDA-fractie heeft al eerder zorgen uitgesproken over de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Slechts 20% van de mensen die om hulp vraagt bij de gemeente, wordt succesvol geholpen. Het CDA vindt dat onaanvaardbaar. Heeft deze slagingskans te maken met het feit dat het geld niet wordt besteed aan schuldhulpverlening? Gaat dit geld inderdaad naar lantaarnpalen of elders? Hoe kan de staatssecretaris bevorderen dat meer mensen daadwerkelijk goed geholpen worden om uit de schulden te komen? Is de staatssecretaris op de hoogte van de sterk stijgende vraag naar schuldhulpverlening? Kunnen gemeenten dat eigenlijk wel aan? Als mensen aankloppen voor hulp, wil het CDA dat zij direct worden geholpen. Kan de staatssecretaris aangeven of dat gebeurt en dat er geen wachtlijsten zijn? Vorig jaar hebben wij een motie aangenomen, waarin werd

gevraagd om gezinnen met kinderen voorrang te geven in de schuldhulpverlening. Hoe staat het daarmee? Heeft de staatssecretaris er zicht op of er wachtlijsten zijn en of de gezinnen ook daadwerkelijk voorrang hebben?

De staatssecretaris heeft aangekondigd, 130 mln. extra ter beschikking te stellen voor schuldhulpverlening voor de komende jaren. Hoe stelt zij dat geld aan de gemeenten ter beschikking? Kan zij garanderen dat deze gelden daadwerkelijk terechtkomen bij de mensen die dit het hardst nodig hebben?

Staatssecretaris **Klijnsma**: Voorzitter. Ik dank de geachte afgevaardigde voor de duidelijke vragen. Het is inderdaad bekend dat er grote verschillen tussen gemeenten zijn in de wijze waarop de schuldhulpverlening wordt aangepakt. De gemeenten doen de schuldhulpverlening sinds jaar en dag. Nu gaat het erom dat wij in nauwe samenspraak met de gemeenten de schuldhulpverlening met een nieuw wetsvoorstel regelen. Daarover is met de Kamer recentelijk, namelijk op 2 april jongstleden, van gedachten gewisseld in een algemeen overleg. Zoals ik de Kamer heb gemeld, probeer ik voor het zomerreces haar een plan van aanpak te doen toekomen. Wat mij betreft verschijnt het in juni, zodat de Kamer er voor het zomerreces nog over kan debatteren.

Met het plan van aanpak wil ik de uitwerking van het wetsvoorstel aangeven alsmede laten weten hoe wij met de extra middelen voor de schuldhulpverlening willen omgaan, hoe wij die ten goede willen laten komen aan de mensen die daarom zitten te springen. Mevrouw Blanksma heeft groot gelijk dat het geld daar terecht moet komen. Met haar ben ik van mening dat het in de context van de economische ontwikkelingen heel belangrijk is dat wij samen met gemeenten een extra inzet plegen en samen met de gemeenten nagaan hoe wij de middelen zo effectief mogelijk kunnen inzetten.

De integrale schuldhulpverlening, met de nadruk op integraal, heeft daarbij natuurlijk de meeste aandacht. Het gaat er namelijk om dat vooral de gemeenten voor de schuldhulpverlening niet alleen maar putten uit de algemene uitkering van het Gemeentefonds, maar ook de middelen benutten die beschikbaar komen in de context van de Wwb, de Wmo en het Participatiefonds. Die middelen zouden moeten worden aangewend om recht te doen aan de integraliteit op grond van de Wmo. Wij weten dat gemeenten die middelen op die manier ook besteden. Essentieel is dat wij samen met de gemeenten de minnelijke schuldhulpverlening en de integrale schuldhulpverlening verder optuigen.

Voorzitter. Wij willen natuurlijk heel stringent de termijnen in aanmerking nemen. De geachte afgevaardigde vraagt daar terecht aandacht voor. De termijnen waarop mensen die in de schulden zijn gekomen geholpen moeten worden, moeten korter worden. Eigenlijk zou men preventief te werk moeten gaan. Ook aan dat aspect gaan wij met het wetsvoorstel aandacht besteden.

Mevrouw **Blanksma-van den Heuvel** (CDA): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording van de vragen, maar ik vind wel dat die beantwoording gepaard gaat met vage begrippen. Ik wijs erop dat de effectiviteit van de gemeenten op dit dossier 20%